

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 180), התשע"א-2010

תיקון סעיף 3 1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 3 –

(1) בסעיף קטן (ט), בפסקה (1)(ג), בהגדרה "הלוואה", בסופה יבוא "שאינו אחד מאלה:

(1) הלוואה שהיא עסקה בין-לאומית כמשמעותה בסעיף 85א;

(2) הלוואה שניתנה עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), שהיתה נכס קבוע בידי המלווה לפי חוק תיאומים בשל אינפלציה, ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007), או שהיתה נכס קבוע בידי המלווה במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות לגבי אותה תקופה";

(2) בסעיף קטן (י), בפסקה (1) –

(א) ברישה, אחרי "בידי נותן ההלוואה" יבוא "ובלבד שמתקיימים יחסים מיוחדים בין נותן ההלוואה לבין מקבל ההלוואה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפקודה. בתיקון לחוק התיאומים נקבע כי חוק תיאומים בשל אינפלציה יחול עד סוף שנת 2007, ונמחקה הוראת פסקה (4) האמורה. התיקון לחוק התיאומים פורסם ביום כ"ט באדר א' התשס"ח (6 במרס 2008), אך הוא הוחל למפרע ליום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2005).

אכן, לאחר סיום תחולתו של חוק תיאומים בשל אינפלציה, אין עוד מקום לקביעה שבפסקה (4) כאמור, עם זאת מוצע לקבוע, כהוראת מעבר, כי הוראות סעיף 3(ט) לפקודה לא יחולו על הלוואה שניתנה לפני מועד פרסומו של התיקון לחוק התיאומים, אם ההלוואה היתה "נכס קבוע" בידי המלווה לפי חוק תיאומים בשל אינפלציה בסוף שנת 2007 (שהוא מועד סיום תחולתו של החוק האמור) או שהיתה נכס קבוע בידי המלווה במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) (מועד תחילתו למפרע של התיקון לחוק התיאומים) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008) (ערב מועד פרסומו של התיקון לחוק התיאומים), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות בתקופה האמורה. מוצע לקבוע את הוראת המעבר גם לגבי התקופה האמורה לעיל שכן ייתכן שישנם מלווים שנתנו הלוואה בתקופה האמורה (לפני פרסומו של התיקון לחוק התיאומים) במחשבה שהוראות סעיף 3(ט) לא יחולו על ההלוואה בהיותה "נכס מוגן" בידיהם לפי הוראות פסקה (4) של אותו סעיף, כנוסחו לפני ביטולו למפרע במסגרת תיקון חוק התיאומים.

לפסקה (2)

סעיף 3(י) לפקודה קובע כי חברי-בני-אדם שנתן הלוואה, או אדם שנתן הלוואה שנרשמה בספרי חשבונותיו שאותם עליו לנהל בשיטת החשבונאות הכפולה, וההלוואה

סעיף 1 לפסקה (1)

סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), קובע כי אדם שקיבל הלוואה בלא ריבית, או ריבית בשיעור נמוך משיעור הריבית שקבע לעניין זה שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יראו את הפרש הריבית כהכנסת עבודה – כשההלוואה ניתנה ממעביד לעובד, כהכנסת מממתן שירותים – כשההלוואה ניתנה לאדם ממי שהוא מספק לו שירותים, או כהכנסה לפי סעיף 4(2) לפקודה – בכל מקרה אחר.

"הלוואה" מוגדרת בסעיף האמור "לרבות כל חוב".

מוצע להבהיר ולקבוע כי הלוואה לא תכלול הלוואה שהיא עסקה בין-לאומית כמשמעותה בסעיף 85א לפקודה, שכן בסעיף 85 לפקודה נקבעות הוראות מיוחדות החלות רק לגבי עסקאות בין-לאומיות. הבהרה כאמור קיימת גם לעניין קביעת ריבית רעיונית לפי סעיף 3(י) לפקודה.

סעיף 3(ט) לפקודה, לפני תיקונו בתיקון מס' 164 לפקודה, במסגרת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008 (להלן – התיקון לחוק התיאומים), קבע, בפסקה (4) שבו, כי הוראותיו לא יחולו על הלוואה שהיא "נכס קבוע" בידי נותן ההלוואה, לפי חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן – חוק תיאומים בשל אינפלציה). זאת מכיוון שלפי חוק תיאומים בשל אינפלציה, נישום שההלוואה היתה נכס קבוע בידי חויב במס על הפרשי ההצמדה שנוספו על סכום ההלוואה. אי-הוצאת הלוואה כאמור מתחולת סעיף 3(ט) היתה מביאה למיסוי כפול על מרכיב הפרשי ההצמדה, הן אצל המלווה, לפי הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה, והן אצל הלווה, לפי הוראות סעיף 3(ט)

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"א, עמ' 10.

(ב) בהגדרה "הלוואה" –

(1) פסקאות (2), (3), (5), (6) ו-(7) – יימחקו;

(2) בפסקה (11), במקום הסיפה החל במילים "ושהיו נכס קבוע" יבוא "עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), שהיו נכס קבוע בידי נותן הלוואה, לפי חוק תיאומים בשל אינפלציה, ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007), או שהיו נכס קבוע בידי נותן הלוואה במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות לגבי אותה תקופה";

ד ב ר י ה ס ב ר

בתאגיד בנקאי שהוא בנק או בנק חוץ שהורשה על פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981;

(6) פיקודן שהופקד אצל המדינה, רשות מקומית, חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית והלוואה שניתנה להם;

(7) הלוואה שנתן מוסד כספי במהלך העסקים הרגיל, למעט הלוואה שנתן לחברה שבשליטתו או לחברה אחות; לענין זה – "מוסד כספי" –

(א) כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף;

(ב) מי שההכנסה מריבית בידיה היא הכנסה לפי סעיף 1(2) ועיקר הכנסתו היא הכנסה כאמור;

"חברה אחות" – חברה שגם היא וגם המוסד הכספי נותן הלוואה נשלטים בידי חברה שלישית כלשהי";

פסקה (10) בסעיף 3(ג) לפקודה ממעטת מההגדרה "הלוואה" הלוואה שאינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי, שנתן חבר-בני-אדם לחבר-בני-אדם שבשליטתו, כנגד שטר הון שהונפק לתקופה של חמש שנים לפחות, ובלבד שההלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום התקופה האמורה והפירעון נדחה בפני התחייבויות אחרות וקודם רק לחלוקת עודפי הרכוש בפירוק". מוצע לקבוע כי השינוי המוצע בהגדרה "שליטה", כאמור לעיל, לא יחול לגבי הוראות פסקה (10), וכי לגביהן תמשך לחול ההגדרה "שליטה" בנוסחה היום, כלומר: 25% לפחות מכוח ההצבעה או מהזכות לרווחים, במישרין או בעקיפין, ביום אחד לפחות בשנת המס.

פסקה (11) בסעיף 3(ג) לפקודה קובעת כי הוראות הסעיף לא יחולו על הלוואה שהיא שטר הון או איגרת חוב שהנפיק חבר-בני-אדם בתנאים הקבועים בפסקה (5) שבהגדרה "נכסים קבועים" שבתוספת ב' לחוק תיאומים בשל אינפלציה, אם היו נכס קבוע בידי נותן הלוואה בסוף שנת 2007 – מועד סיום תחולתו של חוק התיאומים.

כיוון שכפי שתואר לעיל, בדברי ההסבר לסעיף 1(1) להצעת החוק, סיום תחולת חוק התיאומים בסוף שנת 2007 נקבע למפרע במועד פרסום תיקון חוק התיאומים ביום כ"ט באדר א' התשס"ח (6 במרס 2008), מוצע לקבוע כי

היא בלא ריבית, או בריבית נמוכה משיעור שקבע לענין זה שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת, יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 4(2) לפקודה בידי נותן הלוואה.

ההנחה היא כי אדם אינו נותן הלוואה בלא ריבית, או בריבית בשיעור נמוך משיעור הריבית הנהוג בשוק, אלא אם כן מתקיימים יחסים מיוחדים בין נותן הלוואה לבין מקבל הלוואה. לפיכך מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 3(ג) לפקודה יחולו על מתן הלוואה בין צדדים שמתקיימים ביניהם יחסים מיוחדים. מוצע להגדיר "יחסים מיוחדים", לרבות יחסים שבין אדם לקרובו וכן שליטה של אחד מהצדדים להלוואה בצד האחר, או כשהצדדים להלוואה הם בשליטת אותו אדם, לבדו או יחד עם אחר שהוא קרובו, או כשיש ביניהם שיתוף פעולה דרך קבע על פי הסכם בעניינים המהותיים של חבר-בני-אדם, והכל במישרין או בעקיפין. הגדרה דומה קיימת בסעיף 85 לפקודה.

לענין זה מוצע להגדיר "שליטה" כהחזקה של 10% או יותר, במישרין או בעקיפין, באחד או יותר מאמצעי השליטה, ביום אחד בשנת המס, בחבר-בני-אדם אחר.

הקביעה כי הוראות הסעיף יחולו בהתקיים יחסים מיוחדים מייתרת את הצורך למעט מההגדרה הלוואה חלק גדול מסוגי הלוואות הממועטות מההגדרה הקיימת, שאינן הלוואות בין צדדים שיש ביניהם יחסים מיוחדים, למשל חוב מס או הלוואה שנתן מוסד כספי במהלך העסקים הרגיל. מוצע על כן למחוק מההגדרה "הלוואה" חלק מסוגי הלוואות שמועטו ממנה.

להלן נוסח הפסקאות בהגדרה "הלוואה", שמוצע למחוק:

"(2) חוב מס;

(3) הלוואה לאדם מסוים או לסוג מסוים של בני אדם למטרה מסוימת, שניתנה במישרין או עקיפין כנגד פיקודן שהפיקו המדינה או הסוכנות היהודית לארץ ישראל, ובהתאם להוראות המפקידה;

...

(5) פיקודן לזמן קצוב או יתרה בחשבון עובר ושב

(ג) אחרי ההגדרה "הלוואה" יבוא:

"יחסים מיוחדים" – לרבות יחסים שבין אדם לקרובו, וכן שליטה של צד אחד להלוואה במשנהו, או שליטה של אדם אחד בצדדים להלוואה, במישרין או בעקיפין, לבד או יחד עם אחר";

(ד) בהגדרה "שליטה", במקום "25% לפחות" יבוא "החזקה, במישרין או בעקיפין, ב־10% או יותר, באחד או יותר מאמצעי השליטה, ביום אחד לפחות בשנת המס, ולעניין פסקה (10) – החזקה ב־25% לפחות";

(ה) אחרי ההגדרה "שליטה" יבוא:

"אמצעי שליטה" ו"יחד עם אחר" – כהגדרתם בסעיף 88;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 76(ד).

2. תיקון סעיף 85א – בסעיף 85א לפקודה –

(1) בסעיף קטן (ב) –

(א) במקום ההגדרות "אמצעי שליטה" ו"יחד עם אחר" יבוא:

"אמצעי שליטה" ו"יחד עם אחר" – כהגדרתם בסעיף 88;

"אשראי" – לרבות כל חוב";

(ב) בהגדרה "שליטה", בסופה יבוא "ביום אחד לפחות בשנת המס";

(2) בסופו יבוא:

"(1) (1) הוראות סעיף זה לא יחולו על הלוואה שהיא אחת מאלה:

(א) הלוואה שמתקיימים בה כל אלה:

(1) מקבל הלוואה הוא חבר־בני־אדם בשליטתו של נותן הלוואה;

(2) הלוואה אינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי; לעניין זה לא יראו את שער המטבע כמדד, לגבי הלוואה שניתנה במטבע מדינת התושבות של מקבל הלוואה;

(3) הלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום תקופה של חמש השנים ממועד נתינתה;

ד ב ר י ה ס ב ר

פחות רווחים מאשר היו מופקים בנסיבות העניין, אילו נקבעו המחיר או התנאים בין צדדים שאין ביניהם יחסים מיוחדים (כלומר בתנאי השוק), תדווח העסקה בהתאם לתנאי השוק ותחויב במס בהתאם לכך.

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 85א האמור לא יחולו על הלוואה שמתקיימים בה כל אלה:

1. הלוואה היא מבעל שליטה לחברה הנשלטת על ידי;
2. הלוואה אינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי;
3. הלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום תקופה של חמש שנים;

מי שהנפיק שטר הון או איגרת חוב לפני המועד האמור, שהיו נכס קבוע במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) (מועד תחילתו למפרע של התיקון לחוק התיאומים) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008) (ערב מועד פרסומו של התיקון לחוק התיאומים), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות בתקופה האמורה, יראו אותו כמי שנתן הלוואה שהיתה נכס קבוע בידי, והוראות סעיף 3(י) לפקודה לא יחולו על הלוואה זו.

סעיפים 85א לפקודה קובע מחירי העברה בעסקה 2 ו-4 בין־לאומית, ולפיו בעסקה בין־לאומית שבה מתקיימים בין הצדדים לעסקה יחסים מיוחדים שבשלהם נקבע מחיר לנכס, לזכות, לשירות או לאשראי, או שנקבעו תנאים אחרים לעסקה, באופן שהופקו ממנה

(4) פירעון ההלוואה נדחה בפני התחייבויות אחרות וקודם רק לחלוקת נכסים לבעלי המניות בפירוק;

(ב) שטר הון או איגרת חוב שהנפיק חבר בני-אדם, בתנאים הקבועים בפסקה (5) להגדרה "נכסים קבועים" שבתוספת ב' לחוק תיאומים בשל אינפלציה, עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), שהיו נכס קבוע בידי המלווה ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007), או שהיו נכס קבוע בידי במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות לגבי אותה תקופה.

(2) על אף האמור לפי פקודה זו, סכום הנובע משינוי בשער מטבע החוץ בעסקה בין-לאומית שהיא הלוואה כאמור בפסקה (1), שניתנה במטבע מדינת התושבות של מקבל ההלוואה, יובא בחשבון רק במועד פירעון ההלוואה ויחולו לגבי הוראות חלק ה'; לעניין זה, יראו את סכום ההלוואה שניתנה, כשהוא מתורגם לשקלים חדשים לפי שער היציג של מטבע מדינת התושבות של מקבל ההלוואה ביום מתן ההלוואה, כמחיר המקורי כהגדרתו בסעיף 88, ואת סכום פירעון ההלוואה, כשהוא מתורגם לשקלים חדשים לפי שער היציג של המטבע האמור ביום פירעון ההלוואה, כתמורה כהגדרתה בסעיף 88.

(3) בסעיף קטן זה, "מטבע מדינת התושבות", לגבי מקבל הלוואה שהוא תושב ישראל, הרשאי לפי סעיף 130א לנהל את פנקסי החשבונות במטבע חוץ – גם מטבע החוץ שבו הוא מנהל את פנקסי החשבונות כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

מתורגם לשקלים חדשים לפי השער היציג של המטבע האמור ביום פירעון ההלוואה, כתמורה כהגדרתה בסעיף 88 לפקודה.

עוד מוצע לקבוע כי יראו כמטבע מדינת התושבות של מקבל ההלוואה גם מטבע חוץ, אם מקבל ההלוואה הוא תושב ישראל הרשאי לפי סעיף 130א לפקודה לנהל את פנקסי החשבונות שהוא חייב לנהל באותו מטבע חוץ והוא אכן מנהל אותם באותו מטבע חוץ.

עוד מוצע למעט מתחולת סעיף 85א לפקודה, שטר הון או איגרת חוב שהנפיק חבר בני-אדם, בתנאים הקבועים בפסקה (5) להגדרה "נכסים קבועים" שבתוספת ב' לחוק תיאומים בשל אינפלציה, עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), שהיו נכס קבוע בידי המלווה ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007), או שהיו נכס קבוע בידי במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות לגבי אותה תקופה. מוצע לקבוע הוראה זו כדי ליצור אחידות בין הוראות סעיף 3(י) לפקודה, כנוסחן בסעיף 1(2) לחוק זה, החלות על הלוואה בין צדדים קשורים בישראל, לבין

4. הפירעון נדחה מפני התחייבויות אחרות, וקודם רק לחלוקת נכסים בפירוק.

הלוואה לחברה לתקופה ארוכה, על ידי בעל השליטה בחברה, כשההלוואה אינה נושאת ריבית ואין אפשרות לפדות אותה לפני תום התקופה, דומה להשקעה בחברה ולפיכך מוצע שלא להחיל עליה את הוראות סעיף 85א.

לעניין זה מוצע לקבוע כי לא יראו שינוי בשער מטבע חוץ כמדד לגבי הלוואה שניתנה במטבע מדינת התושבות של מקבל ההלוואה וכי סכום הנובע משינוי בשער מטבע החוץ לא יובא בחשבון על בסיס מצטבר (הכולל עליות וירידות בשער המטבע במהלך שנת המס), אלא רק במועד פירעון ההלוואה, ויחולו לגבי הוראות חלק ה' לפקודה כאילו היה רווח הון. במועד פירעון ההלוואה אפשר לדעת אם הסכום הנובע משינוי בשער מטבע החוץ כפי שהוא משתלם למלווה הוא חיובי או שלילי ואם הוא חיובי מה גובה הסכום. לעניין זה מוצע לקבוע כי יראו את סכום ההלוואה שניתנה, כשהוא מתורגם לשקלים חדשים לפי שער היציג של מטבע מדינת התושבות של מקבל ההלוואה ביום מתן ההלוואה, כמחיר המקורי כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, ואת סכום פירעון ההלוואה, כשהוא

- תחילה ותחולה 3. תחילתם של ההגדרה "הלוואה" שבסעיף 3(ט)(1)ג) לפקודה, כנוסחה בסעיף 1(1) לחוק זה, של פסקה (11) להגדרה "הלוואה" שבסעיף 3(י)(1) לפקודה, כנוסחה בסעיף 1(2)(ב)(2) לחוק זה ושל סעיף 85א לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008), והם יחולו על הלוואה שניתנה ביום האמור או לאחריו.
- הוראת שעה 4. (א) בשנות המס 2008, 2009 ו-2010 לא יחולו הוראות סעיף 85א לפקודה על שטר הון או איגרת חוב שהנפיק חבר-בני-אדם עד תום שנת המס 2008 אם אינם צמודים למדד כלשהו ואינם נושאים ריבית או תשואה כלשהי.
- (ב) לעניין סעיף קטן (א), לא יראו את שער המטבע כמדד, לגבי הלוואה כאמור באותו סעיף קטן שניתנה במטבע מדינת התושבות של מקבל הלוואה, ויחולו על סכום הנובע משינוי בשער המטבע כאמור הוראות סעיף 85א(2) לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, בשינויים המחוייבים; בסעיף קטן זה, "מטבע מדינת התושבות", לגבי מקבל הלוואה שהוא תושב ישראל, הרשאי לפי סעיף 130א לפקודה לנהל את פנקסי החשבונות במטבע חוץ – כהגדרתו בסעיף 85א(1)3) לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- הוראות סעיף 85א לפקודה הקובעת את ההוראות לעניין הלוואה כאמור בעסקה בין-לאומית.
- כך, הן לגבי הלוואה בין צדדים קשורים בארץ והן לגבי הלוואה בין צדדים קשורים בעסקה בין-לאומית, לא יחולו, במקרה כמפורט לעיל, ההוראות המיוחדות הקבועות לגבי הלוואה כאמור בסעיף 3(י) וסעיף 85א, בהתאמה.
- בסעיף 4 להצעת החוק מוצע לקבוע, כהוראת שעה, כי בשנות המס 2008, 2009 ו-2010 לא יחולו הוראות סעיף 85א לפקודה גם על שטרי הון ואיגרות חוב שהונפקו עד תום שנת המס 2008, אם אינם צמודים למדד כלשהו ואינם נושאים ריבית או תשואה כלשהי. גם לעניין זה מוצע לקבוע כי לא יראו את שער המטבע כמדד לגבי הלוואה שניתנה במטבע מדינת התושבות של מקבל הלוואה כמשמעותו בסעיף האמור ויחולו ההוראות הקבועות בסעיף 85א(1)2) לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 המוצע. הוראת שעה זו נקבעה בהתאם לחזור מ"ה 3/2008 מיום י"א בתמוז התשס"ח (14 ביולי 2008) (להלן – חזור מס הכנסה), שלפיו לא הוחלו הוראות סעיף 85א על שטרי הון.
- סעיף 3 מוצע לקבוע כי סעיף 85א לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק המוצע, יחול על הלוואה שניתנה ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) ואילך. המדובר בהוראה מקלה שכן לגבי איגרות חוב ושטרי הון כאמור לא יחולו הוראות סעיף 85א לפקודה, והנישום לא יצטרך לדווח על העסקה בהתאם לתנאי השוק ולא יחוייב במס בהתאם לתנאי השוק. אי-החלת הוראות סעיף 85א על שטרי הון, העומדים בתנאים המוצעים, נובעת מההבנה ששטר הון כאמור דומה יותר להשקעה הנית מ אשר להלוואה.
- מכיוון שחזור מס הכנסה הופץ בשנת המס 2008, מוצע לקבוע את תחולת הסעיף לגבי שטרי הון שהוצאו בשנת המס האמורה ואילך.
- עוד מוצע לקבוע כי תחילתן של הוראות המעבר הנוגעות לתיקון לחוק התיאומים תהיה ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008), שהוא מועד תחילתו למפרע של התיקון האמור.